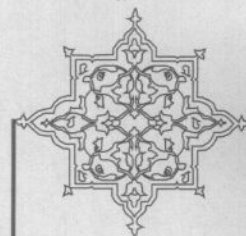




جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزیر



بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۳/۴/۳۱
شماره: ۹۳/۷۵۳۱۳
پیوست:

دستگاه‌ها و نهادهای محترم عضو کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی کشور

سلام علیکم،

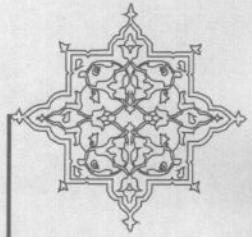
احتراماً، به پیوست «اولویت‌های پژوهشی مطالعات قرآنی» که در جلسه شانزدهم مورخ ۱۳۹۳/۳/۳۱ کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی کشور و بر اساس پیشنهاد جلسه سوم مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۰ کارگروه توسعه پژوهش قرآنی، به منظور تأمین پشتوانه دانشی تحقق اهداف، سیاست‌ها و رویکردهای منشور توسعه فرهنگ قرآنی، به تصویب و تأیید رسیده است، جهت اجرا و اعلام به بخش‌های مرتبط ابلاغ می‌شود.

رضاف
رضافرهمی‌دانا



جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزیر



بسمه تعالی

تاریخ: _____
شماره: _____
پیوست: _____

دستگاه‌ها و نهادهای محترم عضو کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی کشور

سلام علیکم،

احتراماً، به پیوست «اولویت‌های پژوهشی مطالعات قرآنی» که در جلسه شانزدهم مورخ ۱۳۹۳/۳/۳۱ کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی کشور و بر اساس پیشنهاد جلسه سوم مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۰ کارگروه توسعه پژوهش قرآنی، به منظور تأمین پشتوانه دانشی تحقق اهداف، سیاست‌ها و رویکردهای منشور توسعه فرهنگ قرآنی، به تصویب و تأیید رسیده است، جهت اجرا و اعلام به بخش‌های مرتبط ابلاغ می‌شود.

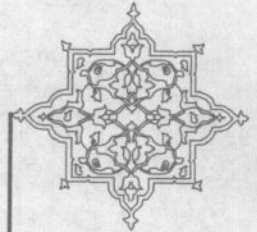
رضان

رضافرجه دانا

رونوشت به انضمام یک نسخه مصوبه به:

- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی
- دبیرخانه کمیسیون توسعه آموزش عمومی قرآن کشور
- دبیرخانه کمیسیون توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی کشور
- وزارت دادگستری، جهت درج در روزنامه رسمی

۱۳۹۳/۳/۲۶
۲۱۲۲۱۳۶
۹۷۸۲۱۶



اولویت های پژوهشی مطالعات قرآنی

مصوب جلسه ۱۶ مورخ ۱۳۹۳/۳/۳۱ کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی کشور

کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی کشور در جلسه ۱۶ مورخ ۱۳۹۳/۳/۳۱ بر اساس مصوبه جلسه سوم مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۰ کارگروه توسعه پژوهش قرآنی، در راستای وظایف خود در راهبری تأمین منابع دانشی و انسانی نظام توسعه فرهنگ قرآنی و تدوین سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های کلان نظام ملی پژوهش و آموزش عالی قرآنی، در جهت بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت‌های مراکز آموزش عالی حوزوی و دانشگاهی و تشویق بخش‌های پژوهشی و طلاب و دانشجویان به انجام پژوهش‌های کاربردی و توسعه‌ای با تأکید بر رویکرد راهبردی، همسو با اهداف و راهبردهای ذیل، اولویت‌های پژوهشی مطالعات قرآنی اعم از پایان‌نامه، مقاله و طرح پژوهشی را به شرح زیر تصویب کرد.

اهداف^۱

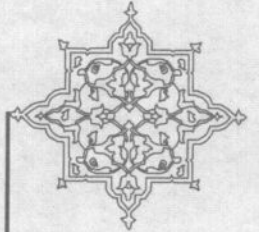
۱. تأمین دانش مورد نیاز جهت مدیریت راهبردی توسعه فرهنگ قرآنی
۲. هدایت فرآیندهای آموزشی و پژوهشی قرآنی به سمت کاربردی کردن تعلیم قرآنی در زندگی فردی و اجتماعی
۳. بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت و توانمندی‌های علمی دانشجویان و طلاب حوزه‌های علمیه
۴. زمینه‌سازی ارتقای نظام تعلیم و تربیت، نظام رسانه‌ای، نظام تبلیغات دینی و سایر نظام‌های مؤثر با الهام از تعلیم قرآن کریم
۵. توسعه نظریه‌پردازی در نظام‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مبتنی بر معارف قرآنی
۶. گسترش تعاملات مرکز با مؤسسات آموزشی و پژوهشی حوزوی و دانشگاهی و جریان‌سازی رویکردهای نوین
۷. ایجاد و تقویت انگیزه‌های دانشجویان و طلاب علاقمند و حمایت از ایده‌های خلاقانه

راهبردها^۲

۱. زمینه‌سازی تحقق اهداف و راهبردهای منشور توسعه فرهنگ قرآنی
۲. زمینه‌سازی تحقق اولویت‌ها، راهبردها و اقدامات علمی قرآنی نقشه جامع علمی کشور
۳. زمینه‌سازی تحقق بندهای قرآنی علمی و فرهنگی برنامه پنجم توسعه
۴. ابتنای حداکثری فعالیت‌های قرآنی بر مطالعه، کارشناسی و تحقیق شایسته
۵. توسعه و ارتقای نگرش راهبردی و نظام‌مند به فرآیندهای امور قرآنی کشور
۶. ترویج فرآیندهای علمی مدیریت دانش قرآنی

^۱ - برگرفته از منشور توسعه فرهنگ قرآنی

^۲ - برگرفته از منشور توسعه فرهنگ قرآنی، نقشه جامع علمی کشور و قانون برنامه پنجم توسعه

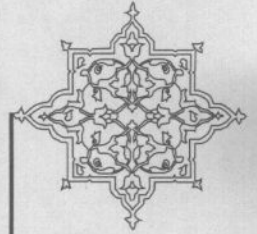


اولویت‌های پژوهشی مطالعات قرآنی

الف - محور هماهنگ‌سازی امور قرآنی

شاخص اولویت	اولویت‌ها
۱	۱. تولید مبانی و ادبیات علمی و اصطلاح‌شناسی (ترمینولوژی) مفاهیم پایه نظام توسعه فرهنگ قرآنی و زیرنظام‌های آموزش عمومی قرآن، آموزش عالی قرآنی، پژوهش قرآنی و فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی
۱	۲. روش‌شناسی (متدولوژی) پژوهش‌های کاربردی امور قرآنی
۲	۳. شناسایی، تحلیل و آسیب‌شناسی پیشینه و وضع موجود فعالیت‌های ساماندهی و هماهنگ‌سازی قرآنی در داخل و خارج از کشور
۳	۴. بازآفرینی و مدل‌سازی مدیریت امور قرآنی
۲	۵. شاخص‌سازی، سنجش و ارزیابی: ۵.۱- سرمایه‌ها و منابع نهادی، انسانی، دانشی، ارتباطی و مادی نظام توسعه فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور ۵.۲- عملکرد دستگاه‌ها، نهادها، مؤسسات و گروه‌های آموزشی، پژوهشی، تبلیغی-ترویجی و مدیریتی دولتی، عمومی و مردمی قرآنی ۵.۳- فرآیندهای سیاست‌گذاری، هماهنگی و تسهیل، نظارت و ارزیابی نظام توسعه فرهنگ قرآنی و وضعیت تولید آن ۵.۴- مدیریت امور آموزش عمومی قرآن، پژوهش و آموزش عالی قرآنی، تبلیغ و ترویج قرآنی در داخل و خارج از کشور ۵.۵- مدیریت امور فرهنگ‌سازی و نظام‌سازی قرآنی
۳	۶. رصد، آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری امور قرآنی

رضان



تاریخ: _____
شماره: _____
پیوست: _____

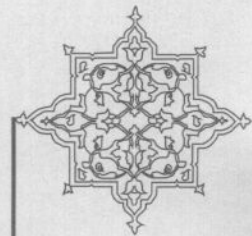
ب - محور فرهنگ سازی قرآنی

شاخص اولویت	اولویت‌ها
۱	۷. تولید مبانی و ادبیات علمی و اصطلاح‌شناسی (ترمینولوژی) مفاهیم پایه فرهنگ‌سازی قرآنی
۱	۸. روش‌شناسی (متدولوژی) پژوهش‌های کاربردی فرهنگ‌سازی قرآنی
۲	۹. شناسایی، تحلیل و آسیب‌شناسی پیشینه و وضع موجود فعالیت‌های فرهنگ‌سازی قرآنی در داخل و خارج از کشور
۳	۱۰. مدل‌سازی و ارتقای آفرینش‌های هنری و رسانه‌ای قرآنی در حوزه فرهنگ عمومی (نمادسازی و تبلیغات رسانه‌ای و محیطی، محاورات و ...) و سبک زندگی قرآنی
۲	۱۱. طراحی شاخص، سنجش و ارزیابی وضعیت تولید، نشر و عرضه آثار و محصولات قرآنی در داخل و خارج از کشور
۳	۱۲. رصد، آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری فرهنگ قرآنی

ج - محور نظام‌سازی قرآنی

شاخص اولویت	اولویت‌ها
۱	۱۳. تولید مبانی و ادبیات علمی و اصطلاح‌شناسی (ترمینولوژی) نظام‌سازی قرآنی
۱	۱۴. روش‌شناسی (متدولوژی) پژوهش‌های تخصصی (بنیادی و توسعه‌ای) قرآنی و بین‌رشته‌ای و فرارشته‌ای قرآنی و روش‌شناسی نظریه‌پردازی قرآنی
۱	۱۵. تولید و توسعه معرفت علمی در علوم انسانی مبتنی بر معرفت‌شناسی، هستی‌شناسی و روش‌شناسی مبتنی بر قرآن کریم و پارادیم‌های آن
۲	۱۶. شناسایی، تحلیل و آسیب‌شناسی پیشینه و وضع موجود فعالیت‌های نظام‌سازی قرآنی در داخل و خارج از کشور
۳	۱۷. بازآفرینی و مدل‌سازی مرجعیت معرفتی و هویت‌سازی تمدنی قرآن کریم بر پایه منابع دانشی و نهادی
۲	۱۸. شاخص‌سازی، سنجش و ارزیابی نظریه‌پردازی قرآنی
۳	۱۹. رصد، آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری دانش قرآنی

رضاف



جدول اصطلاحات و تعاریف

اصطلاح	تعریف / تحلیل مفهومی
اولویت	مجموعه موضوعات هم‌گون و هم‌راستا که با توجه به محدودیت منابع، برای رسیدن به اهداف کلان، نسبت به سایر موضوعات دارای تفوق، مزیت، رچان و برتری در انتخاب هستند.
موضوع	مفهوم کلی و زمینه‌های مطالعاتی که می‌توان عناوین و مسائل مختلفی را از آن تولید کرد.
عنوان	عبارتی که مستقیماً نمایانگر مسأله و محتوای پژوهش می‌باشد.
مسأله	سؤال، مشکل یا شبهه‌ای که پژوهشگر در جهت تجزیه و تحلیل و در نهایت اثبات یا نفی آن یا تبیین کمیت و کیفیت آن تلاش می‌کند.
پژوهش	فرایند پردازش اطلاعات، برخوردار از انتظام، متعلق به گستره خاصی از علوم و دارای هویت جمعی است که به نوآوری می‌انجامد.
نظام توسعه فرهنگ قرآنی	مجموعه‌ای متشکل از بخش‌های قرآنی دستگاه‌ها و نهادهای دولتی، عمومی و مردمی که به عنوان یکی از زیر نظام‌های نظام فرهنگی کشور برای تحقق توسعه فرهنگ قرآنی فعالیت می‌کنند.
توسعه فرهنگ قرآنی	تعمیم و تعمیق شناخت و ایمان به قرآن و ارتباط و انس با آن و تحقق مضامین آیات قرآنی در رفتار فردی و اجتماعی اقشار مختلف جامعه، (آشنایی با منشور توسعه فرهنگ قرآنی، ۶۵)
فعالیت‌های قرآنی (امور قرآنی)	فعالیت‌هایی که به منظور شناخت و شناساندن قرآن و معارف آن و تقویت ایمان به قرآن و انس با آن و بهره‌گیری فرد و جامعه از قرآن انجام می‌شود. این فعالیت‌ها شامل حوزه‌های آموزش عمومی قرآن، آموزش عالی و تخصصی قرآنی، پژوهش‌های قرآنی و فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی است.
آموزش عمومی قرآن	برنامه‌های آموزشی مربوط به خواندن و درک مفاهیم و معارف قرآن که برای انس آحاد جامعه با قرآن و استفاده از آن ارائه می‌شود.
آموزش عالی قرآنی	برنامه‌های آموزشی که به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص فعالیت‌های مختلف قرآنی اجرا می‌شود. این برنامه‌ها در دو قالب رشته‌های دانشگاهی و حوزوی و آموزش‌های آزاد تخصصی می‌باشد.
پژوهش‌های قرآنی	پژوهش‌هایی که با هدف شناخت قرآن و معارف آن و وظایف فرد و جامعه نسبت به قرآن و چگونگی تحقق توسعه فرهنگ قرآنی در جامعه انجام می‌شود.
فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی	فعالیت‌هایی که با به کارگیری دانش، روش و ابزارهای مختلف هنر و ارتباطات، به منظور گسترش توجه و اشتیاق نسبت به قرآن کریم و توسعه فرهنگ قرآنی در جامعه انجام می‌شود.
هماهنگ‌سازی امور قرآنی	مدیریت امور قرآنی بخش‌های دولتی، عمومی و غیر دولتی در جهت هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌های قرآنی در سطح ملی و بین‌المللی
فرهنگ‌سازی قرآنی	تعالی نگرش افراد جامعه نسبت به قرآن کریم در حوزه باور، علم و عمل که از طریق توسعه آموزش عمومی قرآن و توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی انجام می‌شود.
نظام‌سازی قرآنی	بازطراحی نظام‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی و خرده‌نظام‌های آن مبتنی بر مفاهیم و معارف قرآنی

رضاف